

BOZAI ÉVA – ADORJÁN VIKTOR:

ODA AZ IGAZSÁG?

Színpadi játék „Az igazmondó juhász” című népmese alapján

SZEREPLŐK

vásárosok:

VIRÁGÁRUSLÁNY
I. KUCSMAÁRUS
II. KUCSMAÁRUS
I. KOSÁRFONÓ
II. KOSÁRFONÓ

vásárlók:

ÖREGASSZONY
GÁLÁNS ÚR
I. ELEGÁNS HÖLGY
II. ELEGÁNS HÖLGY
KOLDUS
MOGORVA ÚR

vándorszínészek:

I. SZÍNÉSZNŐ
II. SZÍNÉSZNŐ
I. SZÍNÉSZ
II. SZÍNÉSZ
III. SZÍNÉSZ

Másik
Színház

2012

A szín üres és nyitott. A játék kezdetén az árusok foglalják el a teret, magukkal hozva az árukészletüket és egyéb motyójukat is, amiket majd a játék során fel fognak használni. Velük majdnem egy időben jelennek meg a vásárlók is, így szinte azonnal egy vásár közepébe csöppenünk.

- VIRÁGÁRUSLÁNY Tessék a virágot! Frissek, szépek! Szerelmeseknek fél áron!
- I. II. KUCSMAÁRUS Báránykucsma, tiszta gyapjú,
Nem bánja meg, ha belé bú!
- I. KOSÁRFONÓ Ide mind, ki kosarat akar!
- II. KOSÁRFONÓ Máshol ilyent úgysem talál!
(Az ÖREGASSZONYhoz.) Csuprom is van, néném!
- ÖREGASSZONY Cukrom nekem is van, kedves, köszönöm!
- GÁLÁNS ÚR (a KUCSMÁSnál nézelődő I. ELEGÁNS HÖLGYhez: méregeti, udvarol) Segíthetek, asszonyom?
- I. ELEGÁNS HÖLGY Maga?! Erősen kétlem...
- KOLDUS Egy kevéskét a megélhetésre, Isten nevében! (A MOGORVA ÚR felé nyújtja a kalapját.)
- MOGORVA ÚR (adna, de nem találja a pénzét) Nofene!... Megloptak! Ellopták a pénzem!
- I. KOSÁRFONÓ No, akkor arra már vetheti a keresztet!
- II. KUCSMAÁRUS Az már legalább nem húzza a zsebit!
- II. ELEGÁNS HÖLGY Istenem, mik megesnek manapság!
- MOGORVA ÚR Hogy a búbánatos istennyila csapna ebbe a tolvaj világba, hogy a nehezen keresett pénzemet...
- KOLDUS No, nehogy még a guta is megüsse! Én tudom, milyen a világ! Nézzen csak rám...
- II. KOSÁRFONÓ Ó, nézhet akárhová, mindenütt csak ez van! Lopás, csalás, hazudozás! Nincs már böcsülete a tisztességnek!
- ÖREGASSZONY (a VIRÁGÁRUSLÁNYhoz) Mi van, lelkem? Mi történt?
- VIRÁGÁRUSLÁNY Semmi, néném, semmi! Csak hogy kiveszett a világból a tisztesség!

A színészek énekelve be, egy nagy vesszőládát cipelnek, amelyben a játékhoz szükséges, sajátosan „színpadi” jelzések és kellékek vannak, s amely majd a játék során térképző elemmé is válik.

- SZÍNÉSZEK Haj, megjöttünk immár, máris ideérünk,
Víg multságukra játékunkat nézzék!

	Hoztunk szép mutatványt léleképítőnek, Gyűljenek hát körénk bábész közönségnek!
III. SZÍNÉSZ	Tekintetes Hölgyek, Urak! Tekintsék meg rögvest kezdődő bábos mutatványunkat, a világ legremekebb tragiko-historiko szomorújátékát... mely rögvest elkezdődik itten!
II. SZÍNÉSZNŐ	<i>(egy Hamlet-plakátot mutogatva)</i> Szól pedig e játék egy dán királyfirul, ki körül cselst szőtt a rút világ, s hazug fondorlat-tal veszejtett el az udvar... <i>(Az I. SZÍNÉSZ koponyát mutat fel.)</i>
I. KUCSMAÁRUS	No, az éppen jó lesz nekünk!
II. KUCSMAÁRUS	Pont ez kellett!
MOGORVA ÚR	Más se hiányzott már!
II. SZÍNÉSZ	Hú, de lelkesednek! Valósággal szárnyakat kap maguktól a magas művészet! Hát lidércet láttak, vagy mi a mennykő ütött kendtekbe?!
I. KOSÁRFONÓ	Hogy hazug a világ!
II. KOSÁRFONÓ	Mindenki hazudik!
KOLDUS	Nincs egy igaz lélek!
I. SZÍNÉSZ	De hisz a játékunk ilyent mutat éppen!
MOGORVA ÚR	S az is belépusztul, hisz épp most mondta!
I. ELEGÁNS HÖLGY	Ármány meg csel...
II. ELEGÁNS HÖLGY	Pont erre van szükségünk.
GÁLÁNS ÚR	Na, menjenek békével!
I. SZÍNÉSZNŐ	S ha olyant mutatnánk, ki nem pusztul belé?
MOGORVA ÚR	Az csak mese lenne!
VIRÁGÁRUSLÁNY	Én bizony megnézném!
KOLDUS	Csakhogy olyan nincsen!
I. SZÍNÉSZ	Hát már hogyne lenne! <i>(A színészek tanakodnak.)</i> No, idevigyázzanak!
II. SZÍNÉSZNŐ	Lássák történetét Mátyás juhászának!
MOGORVA ÚR	Mondtam, hogy mese!
VIRÁGÁRUSLÁNY	Csssss!...
II. SZÍNÉSZ	Vegyük fel hát tüstént mesénknek fonalát,
MOGORVA ÚR	Mondtam, ugye!

I. SZÍNÉSZNŐ Lássák ímé kendtek Fridrik burkus királyt!

A II. SZÍNÉSZ jelmezt öltve Burkus királyként pózol.

II. SZÍNÉSZNŐ Aki itt van éppen vendégségben nálunk,

I. SZÍNÉSZNŐ Vendégeli ötöt jó Mátyás királyunk.

A III. SZÍNÉSZ is jelmezt kap fel, és Mátyásként pózol.

A színen egy pillanat alatt átalakul körülöttük: a vesszőláda hátsó fedelét felnyitva trónszékké válik, a narráló színészek pedig különböző jelzéseket tartanak fel (pl. egy napernyőt kinyitva, rózsablak gyanánt) vagy helyeznek el (pl. az I. SZÍNÉSZ vesszőtálcaát tesz a fejére, így asztallá válik) stb. Ezzel egy időben az eddigi közönséget is ellátják jelzésekkel (reneszánszos kalapok, sapkák), kellékekkel, s így belőlük udvarnépet csinálnak.

I. SZÍNÉSZ Egyéb úri népség is mulatoz ottan,

I. SZÍNÉSZNŐ *(kalapokat, sapkákat osztogatva a meglepett vásárosoknak)*
Népes a társaság tornyos Budavárban!

II. SZÍNÉSZNŐ *(ő is osztogat)* Csupa pucc, parádé, cifra egy forgatag,
Még a kupájuk is igazi színagyag!

I. KOSÁRFONÓ Szent igaz!

II. KOSÁRFONÓ A legjobb minőség!

I. SZÍNÉSZ Üljenek le, nohát, népes társaságnak,
S ürítsék a kupát, mit szolgák kínálnak!

Leülteti a nézőket a kosaras által behozott különböző méretű kosarakra s a földre.

ÖREGASSZONY Vendégség? De jó! Oly régen voltam már...

KOLDUS Enni nem adnak-e?

I. SZÍNÉSZ Az estebéd sajna már végéhez érkezett,

TÖBBEN Ó!

I. SZÍNÉSZ *(folyamatosan)* Mostan már csak ülnek kupa boruk mellett.

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Aszondom én kendnek...

I. SZÍNÉSZNŐ szól a bajor Fridrik

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Nincsen igaz ember! Énnekem úgy tetszik!

II. KUCSMAÁRUS Az ám!

I. ELEGÁNS HÖLGY Úgy, úgy!

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Fondor, hazug világ, mi körülvesz minket,
Megannyi szolgálónk mind megcsal bennünket!

GÁLÁNS ÚR Jól mondja!

I. KOSÁRFONÓ Hazug a világ!

- II. KOSÁRFONÓ Mindenki hazudik!
- II. ELEGÁNS HÖLGY Ármány meg csel!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS De már nem úgy van az!
- II. SZÍNÉSZNŐ Mátyás erre monda
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Ösmérek én olyant, ki hitet tesz a szóra!
- MOGORVA ÚR No, csak mutassa kend!
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS No, csak mutassa kend! S hogyha rajt nem kapom,
Bánja aztat mindjárt fele királyságom!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Lassabban a szóval, már én csak aszondom!
Nem tudja miféle az én egyik juhászom!
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS No, mer' hát miféle? Hajh, eb ura fakó!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Az biz' nem más fajta, hanem igazmondó!
Aranyszőrű bárányt bízhatok reája,
Úgy nem szól sohasem hazugot a szája!
- I. ELEGÁNS HÖLGY Nem hiszem!
- II. ELEGÁNS HÖLGY Mondhatja akárki!
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Mondhatja akárki! Majd hiszem, ha látom!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Ráfogadom én is a fele országom!
- I. SZÍNÉSZ Addig-meddig mondják egymás ellenében,
Mígnem egyszeriben a fogadás készen.
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Lefogadom!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Én is! Nem hazug az!...
- MOGORVA ÚR Ugyan!...
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS ... Ugyan!
- I. SZÍNÉSZ *(a mogorva urat noszogatva)*
Csapja immár ketté, Országbíró uram!
- MOGORVA ÚR Már hogy az országbíró? Hogy az én lennék?
- I. SZÍNÉSZ Maga, maga, persze! Gyűjjék kend szaporán!
Vágja immár ketté, menjünk tovább osztán!
- A MOGORVA ÚR elvágja a fogadást, Mátyás aztán „távozik” és leveti a jelmezét.*
- I. KUCSMAÁRUS No, odalett a fél ország!
- II. KUCSMAÁRUS Megnyeri a Fridrik!
- I. KOSÁRFONÓ Magam is aszondom!

II. KOSÁRFONÓ	Majd ígér zsák aranyat, palotát, s beléviszi a juhászt a hazudozásba!
VIRÁGÁRUSLÁNY	Hátha mégsem...
II. SZÍNÉSZ: BURKUS	<i>(némi töprengés után)</i> Megvan! Azt csinálom! Megtömöm ládikóm Arannyal, ezüsttel, s azzal megkínálom!
II. KOSÁRFONÓ	No lám, megmondtam, nem?! Hogy mit fog kitervelni!
MOGORVA ÚR	Csak hogy ha a juhász meglátja, hogy király, tüstént átlát a szitán!
II. SZÍNÉSZ: BURKUS	Parasztgúnyát öltök, úgy megyek elébe, Szólítom ízesen, s nézek a szemébe!
VIRÁGÁRUSLÁNY	S mér' lenne baj elfogadnia azt a sok kincset, gazdagságot? Attól még nem lesz hazuggá!
GÁLÁNS ÚR	Ó, ha egy uraság valakit lefizet, sose teszi azt ingyen!
I. ELEGÁNS HÖLGY	S mit kérne cserébe egy szegény juhásztól?
II. ELEGÁNS HÖLGY	Hagyja már!
II. SZÍNÉSZ: BURKUS	Megszerzem a bárányt! Azt az aranyszőrűt! S hogyha Mátyás kérdi, hazudik majd szörnyűt! <i>(A jelmezére „álruha”-jelzést ölt fel.)</i>
I. SZÍNÉSZNŐ	Avval nekilátott a készülődésnek,
II. SZÍNÉSZNŐ	Nehogy híja legyen a cselszövésének.
ÖREGASSZONY	A nyavalyás burkussa! Hogy kitalálta!
I. KOSÁRFONÓ	Tudtam én azt mindjárt, hogy az aranyszőrűre fáj a foga!
VIRÁGÁRUSLÁNY	De bele is vásik az, én aszondom, mert ha a juhász odaadná, Mátyás menten leüttetné a fejit!
GÁLÁNS ÚR	Előbb kereket old az a láda arannyal, meglássák! Mind így csinálja! Aztán bottal üthetik a nyomát!

4

A szín jelzései gyorsan változnak, az eddigi palota-jelzések eltűnnek, s helyüket a VIRÁGÁRUSLÁNY virágai veszik át a „rét” jelzéseként, a vesszőláda pedig kunyhó-jelzéssé alakul át.

III. SZÍNÉSZ	Nyeljék le a szókat, csituljanak kendtek! Lássuk, mint alakul a konfliktushelyzet!
I. SZÍNÉSZNŐ	Helyszínünk már a rét, hol lakik a juhász, <i>A virágos kosár bal előre kerül, ez jelzi a rétet.</i> És a birkanyája szerte-szanaszét mász.

5

- II. SZÍNÉSZNŐ Feketék, *(fekete kucsmákat osztogat szét)*
 I. SZÍNÉSZNŐ ... fehérek, *(fehér kucsmákat osztogat szét)*
 II. SZÍNÉSZNŐ ... és az aranyszőrű! *(A VIRÁGÁRUSLÁNYnak adja az aransárga szőrmekucsmát.)*
 II. KUCSMAÁRUS Hé! A kucsmáim! Ez nem tréfadolog!
 I. KUCSMAÁRUS Ez nem tréfadolog!
 ÖREGASSZONY *(az I. SZÍNÉSZNŐhöz)* Köszönöm, aranyom, köszönöm!
 II. KOSÁRFONÓ *(a GÁLÁNS ÚRhoz)* Mondtam mindig, hogy birka kend!
 GÁLÁNS ÚR Kos, kérem, kos!
 I. ELEGÁNS HÖLGY Ó, kos!
 II. ELEGÁNS HÖLGY Kos, persze!
 III. SZÍNÉSZ *(felszólító nyomatékkal)* Csöndben (!) legelésnek, *(mert)* jó kövér ott a fű.
 S amikor a juhász színre lép egészen,
 Fogadják őt méltón, tisztes bégetéssel.

A „birkák” előbb meg se mukkannak, majd elég kelletlenül bégetnek, az I. SZÍNÉSZ juhász-jelmezt öltve magára pózol.

- I. SZÍNÉSZNŐ Egy, aki nem béget, mert nem birka fajta,
 Ki más is lenne az: a juhász pulija. *(Egy fekete usankát nyom a KOLDUS fejébe.)*
 KOLDUS *(nézegeti kívül-belül).* Az enyém?
 I. KUCSMAÁRUS Még ez is!
 II. KUCSMAÁRUS Hát még széttépi!
 II. SZÍNÉSZNŐ *(egy szalmakalapot emelve a magasba)*
 Magasan jár a nap, ver a víz mindenkit,
 I. SZÍNÉSZNŐ Mikor jő a burkus, ...
 MOGORVA ÚR ... Az anyja keservit!

- II. SZÍNÉSZ: BURKUS *(nagyon igyekszik népiesnek lenni)*
 Sederedjen kendnek csillagos, jó napja,
 Boldoguljon szépen a boldogult ükapja!
 Sugaradjon fénylőn birkáinak gyapja,
 S mit kommandál nékem, maga is azt kapja!
 I. SZÍNÉSZNŐ Kerekedék szeme, s nézé: mi ez itten?
 II. SZÍNÉSZNŐ Aztán csak annyit szól néki:
 I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ ... Fogadjisten!

- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Kend-é az a juhász, kiről azt beszélük:
Soha egy hazugság tőle nem származik?
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Nem szégyelltem sose, én vagyok az, Felség!
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Hát azt honnét veszed, hogy én király lennék?
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Hát csak, mer' amolyan finom a járása...
- II. KUCSMAÁRUS Másrészről a fejin ott a koronája...
- I. SZÍNÉSZNŐ Ezzel az álca-csel itt zátonyra futott,
Burkus fondorlatja tökfödőjén bukott.
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Aztán, mi szél hozta Felségedet erre?
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Csak arra gondoltam, csak arra az egyre...
Hogy az aranyszőrűt add el mostan nékem,
Szépen megfizetném, ihol ni a pénzem!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Tudhatná kegyelmed, nem adhatom aztat,
Mert ha odaadom, Mátyás lenyakaztat.
-
- III. SZÍNÉSZ: ÖRDÖG *(egy ördög-bábut emelve a magasba, a „feketebárányok”
oldalán)* Dehogysis nyakaztat! Lásd be!
- FEKETÉK Lásd beee!
- III. SZÍNÉSZ: ÖRDÖG Kapd fel a ládát, aztán illa berek!
- FEKETÉK Beerek!
- II. SZÍNÉSZNŐ: ANGYAL *(egy angyal-bábuval)* A lelkiismereted!
- FEHÉREK Lelkiismereteed!
- ÖREGASSZONY Ki ismerkedett?
- III. SZÍNÉSZ: ÖRDÖG Menj!
- FEKETÉK Meeenj!
- II. SZÍNÉSZNŐ: ANGYAL Ne tedd!
- FEHÉREK Ne teeedd! Ne teeedd!
- ÖREGASSZONY Neked, neked!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ S ha a király kérdi, mit mondanék akkor?
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Mondd, hogy farkas vitte, épp ma virradatkor.
- III. SZÍNÉSZ: ÖRDÖG Add el! Add el!
- FEKETÉK Add eeel! Add eeel!
- II. SZÍNÉSZNŐ: ANGYAL Ne!
- FEHÉREK Neee! Neee!

- I. SZÍNÉSZNŐ Taszigálta azért a juhászt e látvány,
Mert gazdagnak lenni nem olyan nagy hátrány.
De a szíve mégis ráhajlott a jóra,
Nyitotta a száját emígyen a szóra:
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ A bárányt nem adom, meg nem válok attól,
(Ha) meg akarja venni, vegye meg Mátyástól!
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Nocsak, édes fiam, mellé egy palotám...
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Mondtam, amit mondtam. Bogár, ide hozzám!
A koldus-puli odaszökken, és rávicsorít a burkus királyra.
- III. SZÍNÉSZ Ehhez már a burkus hozzá mit sem toldott,
Felkapta a ládát, és kereket oldott.
- I. ELEGÁNS HÖLGY Még csak el se köszönt a galád királya!
- II. ELEGÁNS HÖLGY Bunkó!
- KOLDUS: PULI Ezért is jó, ha van az embernek kutyája!

A színen ismét visszavált a palota-képre, de most Friderika szobájában vagyunk, a jelzések tehát ehhez igazodva mások, mint a fogadásnál voltak. Mivel azonban ebben a képben nincs szükség a „közönség” közreműködésére, a nekik kiosztott „birka” sapkák mintegy „ottfelejtődnek” rajtuk a játék sodrásában, s abban nézik a fejleményeket, megnyilatkozásaik azonban „civiliek”.

- I. SZÍNÉSZNŐ Baktatott a Fridrik. Már most mit is tegyen?
Fele királysága Mátyásé ne legyen.
- III. SZÍNÉSZ Eszibe jut néki a szépséges lánya,
Aki Budavárban csak a puccot hányja.
- Eddigre a II. SZÍNÉSZNŐ jelmezt ölt magára és Friderikaként áll pózba.*
- I. SZÍNÉSZNŐ Mindenkit elszédít ez a Friderika,
Oly fényes a haja, sudár a dereka.
- GÁLÁNS ÚR Elfogadnám magam is!
- I. ELEGÁNS HÖLGY Maga?!
- II. ELEGÁNS HÖLGY S mit kezdene véle maga?!
- GÁLÁNS ÚR Csak kiszedné a tyúk alól a tojást...
- I. KUCSMAÁRUS Cifra fehérnép az,
- II. KUCSMAÁRUS köpik az magára!
- I. KOSÁRFONÓ Meg a tojására...
- I. SZÍNÉSZ Köpik az másra is, minden kérőjére,
- I. SZÍNÉSZNŐ Pedig rakásszámra billegnek előtte.

Ettől kezdve az I. majd a II. SZÍNÉSZ felváltva „fejbedugós” képeket maguk elé tartva jelenítik meg a szóban forgó alakokat.)

- III. SZÍNÉSZ Sorjártak elibé hercegi ficsúrok,
 I. SZÍNÉSZNŐ Ám ő csak finnyázott, s vagy tízet kirúgott.
 I. SZÍNÉSZ Csörtettek vitézek nagy csörömpöléssel,
 I. SZÍNÉSZNŐ De ő csak legyintett kicsinyke kezével.
 III. SZÍNÉSZ Még egy szerecseny is csorgatta a nyálát,
 I. SZÍNÉSZNŐ Ámde ő erre is biggyesztette száját.

A képmutogató I. SZÍNÉSZ még egy pap képét is ajánlja az I. SZÍNÉSZNŐNEK, de az leinti. Burkus be.)

- I. SZÍNÉSZNŐ Belép ekkor még egy méltóságos fajta,
 No, a Friderika csak jót nevet rajta.
 II. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA Vénecske már maga, hogy a kérőm legyen!
 II. SZÍNÉSZ: BURKUS Én az apád vagyok! A fene megegyen!

Friderika elájul, lerogy a „vesszőláda-székre”, burkus élesztgeti.
 Nagy szükségem van rád! Hallgass ide, lányom!
 Térjél már magadhoz, az Isten megáldjon!

A lány magához tér.

- Menj el a juhászhoz, igézd meg szemeddel,
 És az aranyszörűt akárhogy is, hozd el!
 II. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA Még hogy én?! Juhászhoz?! Esze ment el kendnek?!
 Én, kiért lovagok, bárók vetekednek?!
 II. SZÍNÉSZ: BURKUS Vetekednek, persze, míg teli a kincstár!
 (De) fél országom nélkül kinek kellenél már?
 GÁLÁNS ÚR Azér' én még úgyis elfogadnám!
 II. SZÍNÉSZ: BURKUS *(reagálva a „nézői” közbeszólásra)*
 Valami paraszt csak vagy vásári kupec,
 Kihez üres kézzel akkor hozzámehetsz!
 I. SZÍNÉSZ Ez a perspektíva elgondolkodtatja...
 II. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA Jól van, na, elmegyek, vigye el a kánya!
 III. SZÍNÉSZ Így szólott, és mintha ki lenne cserélve,

Az I. SZÍNÉSZNŐ hátulról közelítve óvatosan lelopja a II. SZÍNÉSZNŐRŐL a Friderika jelmez-jelzéseit, és ezzel a szerepet is.

Indul belevinni (a) juhászt a vesztébe.

A szín ismét visszaváltozik a „rétre”, amely azonos a korábbival. A rákövetkező játék azonnal visszahelyezi az eddigi „közönséget” a birkaszerepekbe, ha a narrátorok arra szólítják őket. De „civil” megjegyzéseikkel is kísérik az előadást.

- II. SZÍNÉSZNŐ Mit sem sejt a juhász, jószágát nyugtatja:
Hét világ kincséért őt oda nem adja.
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Ha mondom, hidd már el! Ládd, hogy megnyugtatlak.
Hét világ kincséért én oda nem adlak!
- I. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA *(érkezik a képbe)* Khm-khm... Kedves juhász...
- II. SZÍNÉSZNŐ búgta Friderika,
- III. SZÍNÉSZ S ettől a juhásznak elállott a szava!
- GÁLÁNS ÚR Nem csoda!
- II. KOSÁRFONÓ Férfi !
- I. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA Kedves jó juhászka! Én csak azért jöttem,
Mert bárányod nélkül nem élet az életem!
Kérj cserébe bármit, én néked megadom!
Essék meg a szíved egy esdő hajadon... -on!
- VIRÁGÁRUSLÁNY Hát odaadja!...
- A III. SZÍNÉSZ feltartja az ördög-bábut.*
- II. ELEGÁNS HÖLGY Nem adhatja,
- I. ELEGÁNS HÖLGY megfogadta!
- A II. SZÍNÉSZNŐ feltartja a korábbi angyal-bábut.*
- III. SZÍNÉSZ Válsághelyzet állt be, az állás döntetlen...
Amikor a Bogár mellé áll kéretlen!
- KOLDUS: PULI *(a koldus-puli odaszökik Friderikához)*
Én biz megharapnám szívem szerint, kérem!
Burkus lábikrája csillapítsa éhem.
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Nem adhatom, értsd meg! Nem az én bárányom.
S életemben először ezt most nagyon bánom...
- I. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA *(a koldus-pulihoz)* Falj fel, te fenevad!
(a juhászhoz) Mit sem ér már életem,
Ha az aranyszőrűt megtagadod tőlem!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Üsse kő, nem bánom, jól van király lánya,
Elvihedd a bárányt, ha csókod az ára!
- Az ördög-bábu ujjong, az angyal-bábu diühöng.*
- II. KOSÁRFONÓ Férfi !
- GÁLÁNS ÚR Én meg tudom érteni!

MOGORVA ÚR	Nem mese ez mégse!
ÖREGASSZONY	Mi történt?
I. ELEGÁNS HÖLGY	Eladta!
ÖREGASSZONY	Á, ebadta!
II. SZÍNÉSZ	<i>(felszólító nyomatékkal)</i> Szó szót most nem követ, s míg a birka bámul, Cuppanós csókot kap a juhász a lánytul. <i>(A csókot kalapjával kitakarja.)</i>
MINDENKI	Hú! Az anyját! Óha! Hú!
III. SZÍNÉSZ	Az meg visszaadja, ahogy illik, szépen, S ami ezután jó, suba alatt léssen... <i>(Subát terít rájuk.)</i>
MINDENKI	Hú!
II. SZÍNÉSZ	Így múlik el az éj... <i>(egy „nézőhöz”)</i> Ne zúgjon kend, hall- ja?! Hogy lesz e szép párnak akkor nyugodalma?!
II. SZÍNÉSZNŐ	Fénylik a sápadt hold odafenn az égen... <i>(Felmutat egy nagy kiflit, hold gyanánt.)</i>
III. SZÍNÉSZ	<i>(a közreműködők szemeire utalva)</i> Mellette csillagok ragyogjanak szépen!
<i>Közben a lány kilopja magát a suba alól, és az aranyszörűt is magával viszi.</i>	
II. SZÍNÉSZNŐ	Ám amint az új nap felváltja a holdat, <i>(Egy szalmakalappal cseréli fel a kiflit.)</i>
III. SZÍNÉSZ	És a csillagszemek lassan becsukódnak,
II. SZÍNÉSZ	Megébred a juhász! Ó, mely szörnyű kelés! Tiporja a lelkét a nagy rádöbbenés:
<hr/>	
I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ	Ó, én szegény pára!
FEHÉREK	<i>(a görög tragédiák kórusainak mintájára az I. SZÍNÉSZ ve- zényletével)</i> Ó, te szegény pára!
I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ	Ó, én veszett barom!
FEKETÉK	<i>(mint fent)</i> Ó, te veszett barom!
I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ	Senki se segíthet...
FEHÉREK	<i>(mint fent)</i> Senki se segíthet...
I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ	Az én nagy bajomon!
MIND	<i>(mint fent)</i> A te nagy bajodon!

- II. SZÍNÉSZNŐ: ANGYAL Mit mondasz Mátyásnak? Mit mondasz majd, ha jó,
s megkérdi, hová lett az az aranyszőrű?
- MIND Belégondolni is szörnyű!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ De bizony csak lássuk, gondoljunk csak belé!
(*botot állít fel és reáteszi a kalapját*)
Nagy levegőt veszek, s így állok majd elé: (*eljátssza*)
Hajnalban egy farkas... Ó, kedves királyom,
Széjjelmarcangolta! Jaj, nagyon sajnálom!
- II. KUCSMAÁRUS Hát ember nincs, aki ezt elhiggye!
- I. KOSÁRFONÓ Akkor a többi hogy maradt meg?
- II. KOSÁRFONÓ Marhaság!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Nem, ez így nem lesz jó! Hanem majd így teszek:
Kútba veszett, felség, s én utána veszek!
- II. ELEGÁNS HÖLGY Szamárság!
- MOGORVA ÚR Nincs is kút a közelben!
- ÖREGASSZONY Nincs kiút?!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Az ördög vigye el! Valóban, ez sem jó!
Hanem hát akkor... Jött vagy harminc rabló!
- GÁLÁNS ÚR S téged élve meghagytak!
- I. ELEGÁNS HÖLGY Silány egy hazugság!
- VIRÁGÁRUSLÁNY Jobb, ha igazat szólsz!

A II. és a III. SZÍNÉSZ eddigre felveszi a burkus- illetve a Mátyás-jelzéseket és Fridrikával együtt megjelennek a Juhász mögött.

- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Hát akkor megmondom! Megmondom én nyilván!
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Nocsak, hadd hallom hát, de igazat szólj ám!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ (*meglátja, hogy valóban ott vannak*) Az úgy volt, királyom...
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Nohát, csak ki velem!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Elcseréltem én azt... egy szép feketére...
Oly sudár a teste, oly szép, mint az álom...
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Sudár testű birka? ...
- III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Hozd ide, hadd látom!
- I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Nem hozhatom, felség...
- II. SZÍNÉSZ: BURKUS Nem bizony, mert nincs mit!
Valld ki, hogy hazudtál, erről aztán ennyit!

I. SZÍNÉSZ: JUHÁSZ Tanúm az ég: itt volt! Ráhajlott vállamra...
De mint egy szép álom, elillant hajnalra...

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Szófia beszéd csak!

III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS Hazudott hát?... No lám!

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Akkor hát vesztett kend! Belátja-é...

I. SZÍNÉSZNŐ: FRIDERIKA Apám!

Nincs hazugság abban, mit a juhász mondott,
Nem is kitalálás, mit csak összehordott.
Azt az aranyszőrűt kire elcserélte:
Én vagyok a bárány, az a szép fekete...

GÁLÁNS ÚR Hát, ilyen a szerelem...

II. KOSÁRFONÓ Mit tud maga arról?!

III. SZÍNÉSZ: MÁTYÁS (*a burkushoz*) Akkor hát elnyertem a fele országod,
(*leveszi burkus fele koronáját*)

Friderika közben a juhással enyeleg.

S ahogyan elnézem, juhászom a lányod!

II. SZÍNÉSZ: BURKUS Az ördög vigye el! Rúgja meg a kánya!
A nagy igazmondást fél országom bánja!
De ha már így esett, félre minden átok,
Ahogy akarjátok, áldásom reátok!

Mátyás a fél koronát a juhász fejére teszi, az aranyszőrű bárány pedig a pár elé telepszik.

II. SZÍNÉSZNŐ Mindjárt papot hívtak összeadni őket, (*Papsüvegre cseréli a GÁLÁNS ÚR kucsmáját, s kezdi a többieket terelgetni az esküvőre*)

S aki épp kéznél volt, megtették násznépnek.
Égig ért az öröm, éljeneztek sokat,
Éltették a királyt és a juhászukat.

A GÁLÁNS ÚR zavarában néhány mozdulattal elvégzi a „szertartást”, a „násznép” pedig megéljenzi a párt.

Így az esküvővel a mesénknek vége,

I. SZÍNÉSZ (*kilépve a szerepéből kalapozni kezd*)
És ha tetszett, bátran dobjanak beléje!

Nem dobnak.

Amint az I. SZÍNÉSZ kilépett a szerepéből, a többi színész is így tesz, és a tér jelzéseit is felszámolják. Visszatértünk tehát a kezdő vásári színhez, s az eddigi közreműködők is „civilékké” vásárosokká és vásárlókká válnak megint.

- III. SZÍNÉSZ *(szintén kalapoz)*
Belátják-e végre, hogy van becsülete az igaz embernek?
- MOGORVA ÚR *Be. (Zsebeit kifordítja. Meglopták, így nem adhat semmit.)*
- II. SZÍNÉSZ *(szintén kalapoz)*
Láták-e immár, hogy méltán megbecsülik a tisztességes embert?
- GÁLÁNS ÚR *Látjuk. (Nem ad semmit.)*
- I. SZÍNÉSZNŐ *(az ÖREGASSZONYtól kérdi)*
Elösmerik-e hát, hogy van igazság ebben a világban?
- ÖREGASSZONY *Gazság? Az van, bizony elég! (Kimegy.)*
- I. KOSÁRFONÓ *Ide mind, ki kosarat akar!*
- II. KOSÁRFONÓ *Ide mind, ki kosarat akar! Másnál ilyent úgysem talál! (Mennek kifelé az árujukkal együtt.)*
- II. SZÍNÉSZNŐ *(a kucsmaárusokhoz) No de...*
- I. KUCSMAÁRUS I. II. *Báránykucsma, tiszta gyapjú!
Nem bánja meg, ha belé bú! (Kifelé, az árujukkal együtt.)*
- I. ELEGÁNS HÖLGY *Várjon, hová siet, hiszen vásárolnék! (Ki a KUCSMAÁRUSOK után.)*
- II. ELEGÁNS HÖLGY *Én is. Én is. (Ki utánuk)*
- VIRÁGÁRUSLÁNY *(a kalappal toporgóhoz) Azért szépet meséltek... (Virágot ad az egyiknek.)*
- I. SZÍNÉSZ ÉS KOLDUS *(egyszerre nyújtják egymás felé a kalapot, egyszerre mondják) Egy kevéskét a... (Összenevetnek.)*
- KOLDUS *Nagy kópék maguk! (Kimegy.)*
- A színészek elkeseredetten lerogynak. Egyikük kezdi, majd mind bekapcsolódnak a fokozatosan dallá váló szövegbe.*
- SZÍNÉSZEK MIND *Így forog a világ, s mert igazat mondunk,
Nem eszünk hát ma se, csak korog a gyomrunk.
S bár üres a zsebünk, nincs egyéb mit tenni:
Hisszük, van igazság, csak sokat kell keresni...*